

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om jägarexamen;

beslutade den 15 mars 1999.

NFS 1999:9

Utkom från trycket
den 14 april 1999

Med stöd av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) föreskriver Naturvårdsverket följande.

Organisation m.m.

1 § Den som önskar erhålla tillstånd till innehav av jaktvapen skall avlägga jägarexamen i enlighet med bestämmelserna i denna föreskrift

2 § En samrådsgrupp för den centrala ledningen av verksamheten rörande jägarexamen skall tillsättas av Naturvårdsverket. I samrådsgruppen skall ingå två representanter för Naturvårdsverket samt en representant för var och en av Rikspolisstyrelsen, Svenska jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund och Svenska Naturskyddsföreningen.

Naturvårdsverket utser ordföranden i gruppen.

3 § Jägareorganisationerna (Svenska jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund) skall svara för provens praktiska genomförande.

4 § Inom varje län skall finnas en ledningsgrupp för jägarexamen.

Gruppen skall samordna och leda verksamheten samt utöva erforderlig tillsyn över denna.

Gruppen skall bestå av ett udda antal ledamöter, normalt fem, som utses gemensamt av länsjaktvårdsförening och länsavdelning av Jägarnas Riksförbund.

Provledare får inte ingå i gruppen.

Ledningsgruppen utser inom sig ordförande.

Gruppen är beslutsför när minst tre ledamöter är närvarande.

5 § Proven för jägarexamen skall avläggas inför en av polismyndigheten förordnad provledare.

Vid varje provbana skall finnas det antal provledare som bestäms av ledningsgruppen, normalt 3–5 stycken.

Provledare bär ansvaret för provverksamheten.

Provledare är underställd ledningsgruppen.

Provledare skall följa de föreskrifter och allmänna råd som gäller för verksamheten och i övrigt fullgöra de arbetsuppgifter som åläggs denne av ledningsgruppen.

6 § Erforderligt antal godkända provplatser (skjutbanor) för jägarexamen skall finnas i varje län med hänsyn till provverksamhetens omfattning, resvägar, befolkningsunderlag m.m.

De centrala jägarorganisationerna (se 3 §) skall teckna ansvarsförsäkring för de på provplatsen tjänstgörande provledarna och funktionärerna samt provtagarna.

7 § Länets ledningsgrupp skall lämna förslag till provledare till polismyndigheten i det polisområde, där provledaren skall vara verksam.

Person som förordnas till provledare

- skall ha genomgått av Naturvårdsverket fastställd provledarutbildning och ha tjänstgjort jämsides med förordnad provledare vid minst två teoretiska och tjugo praktiska delprov
- skall med godkänt resultat ha genomgått samtliga prov i jägarexamen
- bör ha genomgått studiecirkel (motsvarande) inom ämnesområdet jakt och viltvård
- skall bedömas lämplig med hänsyn till yrkesverksamhet och personliga egenskaper
- skall vara känd som en kunnig och skicklig jägare med bred jaktlig erfarenhet och om möjligt ha erfarenhet av undervisning
- bör vara känd inom jägarorganisation i länet eller annan liknande organisation.

Förordnande som provledare gäller för viss tid, dock längst fem år.

8 § Förordnande som provledare kan återkallas av polismyndigheten, om

- provledare begått brott av sådan karaktär att denne måste bedömas som olämplig för sitt uppdrag
- provledaren drabbas av sjukdom, skada eller annat men, som gör att provledaren inte kan fullgöra sitt uppdrag
- provledaren själv begär att få beslutet upphävt
- andra särskilda skäl föreligger.

9 § Länets ledningsgrupp skall utreda klagomål mot provledares sätt att fullgöra sina arbetsuppgifter. Om klagomålen befinns berättigade skall ledningsgruppen anmäla frågan till länsjaktvårdsförening eller länsavdelning av Jägarnas Riksförbund, beroende av provledarens organisations-tillhörighet. Efter samråd med dennes organisation skall beslut fattas om vilka åtgärder som skall vidtagas.

Om provledaren bör skiljas från sitt uppdrag, skall ledningsgruppen skriftligen redovisa frågan till vederbörande polismyndighet och hemställa att provledarens förordnande återkallas.

Om polismyndigheten beslutar återkalla förordnandet eller om detta löper ut, skall provledaren omgående återlämna all materiel och samtliga handlingar som rör provverksamheten till ledningsgruppen. Det ankommer på ledningsgruppen att kontrollera att materiel och samtliga handlingar enligt ovan återlämnats till respektive ledningsgrupp.

Innehåll

10 § En fullständig jägarexamen består av två teoretiska och tre praktiska delprov.

Teoretiska prov	1 Grundprov
	2 Högviltprov
Praktiska prov	3 Hagelgevårsprov
	4 Grundprov/kulgevär
	5 Högviltprov/kulgevär

De praktiska proven är uppdelade i olika moment.

Hagelgevårsprov

- Säker hagelgevärshantering
- Avståndsbedömning (inkl. fågelsiluett)
- Lerduveskjutning
- Skjutning mot markmål

Grundprov/kulgevär

- Säker kulgevärshantering
- Precisionsskjutning

Högviltprov/kulgevär

- Skjutning mot *såväl* stillastående *som* löpande älgfigur.

Proven får avläggas i valfri ordning. Momenten Speciell hagelgevärshantering under Säker hagelgevärshantering (19 §) – och Speciell kulgevärshantering under Säker kulgevärshantering (26 §) – som ingår i Hagelgevårsprovet respektive i Grundprov/kulgevär måste dock avläggas med godkänt resultat innan sådant prov får fortsättas.

Ett prov skall genomgåas med samtliga moment under samma dag. Vid extrema väderleksförhållanden eller motsvarande får dock provledare besluta att något moment får genomföras senare. Vad gäller omprov av underkänt moment får högst två göras per dag.

11 § Godkänt prov gäller tills vidare.

Provledare skall utfärda intyg över genomgånet prov.

12 § Som typer av jaktvapen räknas vid ansökan om tillstånd följande vapen:

Hagelgevär

Alla hagelgevär – oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde, etc. – samt kombinationsvapen med en eller flera hagelpipor.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 2–4 samt för jakt tillåtna luftgevär

Alla kulgevär avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4 enligt 51 § Naturvårdsverkets jaktkungörelse (SNFS 1994:3, NV:58) – oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. – samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4.

Till denna vapentyp räknas även luftgevär tillåtna för jakt – Naturvårdsverkets jaktkungörelse 57 § (med ändring SNFS 1998:3) och 58 §.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 1

Alla kulgevär avsedda för patroner i klass 1 enligt Naturvårdsverkets jaktkungörelse – oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. – samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar, avsedda för patroner i klass 1.

13 § För tillstånd till innehav av jaktvapen skall kompetensprov avläggas i enlighet med vad som framgår av *bilagan* till dessa föreskrifter.

Teoretiska prov

14 § För vardera av de teoretiska proven Grundprov och Högviltprov skall finnas fem frågeblanketter som innehåller frågor som upptagits i en av Naturvårdsverket fastställd frågebank.

Grundprov

15 § Grundprovet skall innehålla 80 frågor inom nedanstående ämnesområden, nämligen

- artkännedom
- jaktlagstiftning m.m.
- vapenlagstiftning
- säkerhet vid vapenhantering
- jaktetik
- ekologi
- naturens och djurens utveckling
- miljö och naturvårdshänsyn
- viltvård
- jakten och samhället
- fångst av vilda däggdjur och fåglar
- viltforskning
- skjutvapen
- ammunition och ballistik
- skjutteknik
- skottverkan

- eftersök av skadat vilt
- jakthundar
- jaktmetoder
- omhändertagande av fällt vilt
- skador förorsakade av vilda däggdjur och fåglar
- skadskjutning.

Provet skall lösas på högst 60 minuter.

För att provet skall kunna godkännas måste minst 70 frågor vara rätt besvarade.

Högviltprov

16 § Högviltprovet skall innehålla 30 frågor som berör endast högvilt och högviltjakt.

Provet skall lösas på högst 30 minuter.

För att provet skall kunna godkännas måste minst 26 frågor vara rätt besvarade.

17 § Provledare får använda de till teoretiska prov hörande frågeblanketterna endast i samband med provtagning. Provtagare får inte behålla frågeblankett. Denna får inte heller kopieras.

Vid prov får hjälpmedel inte användas. Provet avbryts för den som fuskar.

Provtagare får avlägga endast ett teoretiskt prov av vardera slaget en och samma dag.

Praktiskt hagelgevårsprov

18 § Det praktiska hagelgevårsprovet skall innehålla följande moment

1. Säker hagelgevårshantering
2. Avståndsbedömning (inkl. fågelsiluett)
3. Lerduveskjutning
4. Skjutning mot markmål.

Momenten 1 och 2 får utföras som ett enda moment – Kombinationsprov – enligt vad som föreskrivs nedan (21 §).

För att bli godkänd skall provtagaren godkännas i samtliga moment.

19 § Vid Säker hagelgevårshantering skall provtagarens förmåga att hantera sitt hagelgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell hagelgevårshantering*, där provtagaren skall utföra vissa handlingar med ett hagelgevär på en särskild provplats. Vapenhanteringen kontrolleras och bedöms därvid i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän hagelgevårshantering*, där provtagarens vapenhantering skall kontrolleras och bedömas allmänt i samband med att Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och skjutning mot Markmål genomförs.

För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara helt korrekt och vapenvanan i övrigt godtagbar.

20 § Vid *Avståndsbedömning* skall provtagarens förmåga att bedöma om ett mål är inom eller utom hagelhåll prövas.

Sammanlagt fem viltfigurer (däggdjur) av falltyp skall visas samt en fågelsiluett mot fri himmel. Provtagaren skall markera ett skott med geväret mot de figurer han anser vara inom hagelhåll.

För att kunna godkännas krävs att provtagaren inte markerar skott mot något av målen utom skothåll och att provtagaren markerar skott mot samtliga mål inom skothåll.

21 § Vid *Kombinationsprov* skall provtagaren förflytta sig efter en markerad stig, utefter vilken förekommer vissa hinder och där provtagaren på sex platser ges möjlighet att markera skott med sitt gevär mot viltfigurer.

För att kunna godkännas krävs att provtagaren uppfyllt samma krav som gäller för Säker hagelgevärshantering och Avståndsbedömning.

22 § Vid *Lerduveskjutning* skall provtagaren skjuta mot sex lerduvor som kastas rakt ut och bort från en plats omedelbart intill provtagaren – frånskott. Minst fyra träffade duvor krävs för godkänt prov.

23 § Vid *Skjutning mot markmål* skall provtagaren skjuta mot ett vänster- och ett högergående markmål på 20 meters avstånd – sidskott. Båda målen skall träffas för att provet skall vara godkänt. Som träff räknas minst åtta hagel (US nr 7–2,5 mm/7,5–2,4 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för har- och rävfur, eller 20 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.

24 § Om provtagare, före inskrivning för prov, uppträder olämpligt med medfört gevär, får denne inte undergå prov.

Felaktig vapenhantering sedan något delprov ägt rum men annat prov inte påbörjats skall föranleda tillrättavisning.

Om provtagaren underkänts i Speciell hagelgevärshantering enligt 19 § eller underkänts i något av delproven Avståndsbedömning, Kombinationsprov, Lerduveskjutning eller skjutning mot Markmål på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, skall hagelgevärsprovet avbrytas. Andra godkända delprov i hagelgevärsprovet får i sådant fall inte tillgodoräknas.

Praktiskt grundprov/kulgevär

25 § Det praktiska grundprovet/kulgevär skall innehålla momenten

1. Säker kulgevärshantering
2. Precisionsskjutning

26 § Vid Säker kulgevärshantering skall provtagarens förmåga att säkert hantera sitt kulgevär prövas på två sätt:

- a) *Speciell kulgevärshantering*, där provtagaren får utföra vissa handlingar med ett kulgevär, varvid vapenhanteringen kontrolleras och bedöms i detalj enligt ett särskilt program.

- b) *Allmän kulgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering kontrolleras och bedöms allmänt i samband med att momentet Precisionsskjutning genomförs.

Den provtagare som innan han skrivits in för prov uppträder olämpligt med medfört gevär får inte undergå prov.

För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara helt korrekt och vapenvanan i övrigt godtagbar.

Om provtagaren underkänts i Speciell kulgevärshantering eller underkänts i Precisionsskjutning på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, skall kulgevärspövet avbrytas. Omprov måste i sådant fall göras av hela Grundprov/kulgevär.

27 § I *Precisionsskjutning* skall provtagarens förmåga att skjuta två väl sammanhållna träffbilder om fyra skott vardera prövas. Den första träffbilden skall provtagaren skjuta från skjutstol och den andra med jägarmässigt stöd.

Skjutavståndet skall vara 80 meter.

För att kunna godkännas krävs att kulhålen i respektive serie täcks helt av cirkelrunda träffbildsmallar.

Serie skjutna från skjutstolen får ha högst 12 cm spridning.

Serie skjutna med jägarmässigt stöd får ha högst 17 cm spridning.

Om bara den ena serien är godkänd, skall delprovet underkännas.

Praktiskt Högviltprov/kulgevär

28 § Det praktiska Högviltprovet/kulgevär skall vara utformat som respektive jägareorganisations älgskytteprov och innehålla

1. Skjutning mot stillastående älgfigur
2. Skjutning mot löpande älgfigur.

29 § Provtogare som önskar erhålla intyg om godkänt Högviltprov/kulgevär skall på godkänd skjutbana för klass 1 skjuta "Godkänd" för erhållande av respektive jägarorganisations älgskytttemärke i brons.

Omprov av underkänt prov

30 § Den som helt eller delvis underkänts i prov, har rätt att avlägga nytt prov.

Omprov av helt underkänt prov eller på grund av fusk eller uppenbart undermålig vapenhantering avbrutet prov, får inte göras samma dag.

Om endast *ett* av momenten Avståndsbedömning, Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål i hagelgevärspövet underkänts, får enligt provledarens bestämmande högst två omprov av det underkända momentet göras samma dag. Vid omprov skall provledaren se till att viss tid förflyter mellan varje försök. Motsvarande gäller om momentet Precisionsskjutning i Praktiskt grundprov/kulgevär underkänts.

Utformning av provplatser

31 § De skjutmoment med skarp ammunition som ingår i delproven Praktiskt hagelgevårsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär samt i Hög-viltprov/kulgevär får genomföras endast på sådana platser på skjutbanan som vederbörande myndigheter godkänt för skjutning med de aktuella vapentyperna.

Prövning av provtagare med fysiska handikapp m.m.

32 § Vid prövning av provtagare med någon form av handikapp skall proven anpassas till den typ av handikapp provtagaren har.

Avgifter m.m.

33 § Provtagare skall erlägga avgift för respektive prov enligt följande:

Teoretiskt grundprov	140 kronor	
Teoretiskt högviltprov	80 kronor	
Kompl. hagelgevårsprov (inkl. markmål)	340 kronor	(ny avgift)
Omprov, lerdüveskjutning	80 kronor	
Omprov, markmål	80 kronor	
Omprov, avståndsbedömning	80 kronor	
Omprov, kombinationsprov	80 kronor	
Kompl. grundprov, kulgevär	160 kronor	
Omprov, precisionsskjutning	80 kronor	
Kulgevårsprov, högvilt	skjutbanans avgift	
Intyg om avlagt kulgevårsprov, högvilt	50 kronor	

Skjutbanans avgift för praktiskt högviltprov är i storleksordningen 50–100 kronor

Bevis om jägarexamen

34 § Intyg över avlagda prov i jägarexamen får av förordnad provledare utfärdas i form av ett jägarbevis.

Avlagda prov skall registreras enligt följande:

Intyg om genomgången prov i jägarexamen – intyg

Provledare och provbanor skall åsättas särskilda registernummer.

Avlagda prov skall redovisas på särskild intygsblankett och dataregistreras på sätt som medger att samtliga prov kan dokumenteras samlat och entydigt.

Intygsblanketter föreligger i set om original jämte två kopior (blå och gul).

Setet är självkarbonerande – text erhålles på kopiorna samtidigt som originalet fylls i.

Intygsblanketter som tilldelats en provbana får inte användas vid verksamhet på annan provbana.

NFS 1999:9

Registernummer för provledare

Varje provledare skall av ledningsgruppen tilldelas ett registernummer bestående av länsbokstav och två eller tre siffror.

Provledaren skall efter sin namnteckning på intyg och jägarbevis ange detta registernummer.

Registernummer för skjutbanor

Varje provbana liksom varje kompetensbana för älgskyttemärket skall ha ett registernummer bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare som leder prov för jägarexamen vid viss provbana, samt skjutledare som leder Högviltprov/kulvapen, skall känna till banans registernummer. Detta skall anges i rutan för provbana.

Allmänna råd

35 § Allmänna råd för verkställigheten av dessa föreskrifter meddelas av Naturvårdsverket.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2000, varvid kungörelsen (SNFS 1985:2) med föreskrifter om jägarexamen upphör att gälla. Bestämmelserna i 10 § angående avståndsbedömning "fågelsiluett" vid hagelgevårsprovet träder dock i kraft den 1 januari 2001.

NATURVÅRDSVERKET
ROLF ANNERBERG

Christer Pettersson
(Förvaltningsenheten)

Utgå från denna kolumn. Sök upp den rad där de vapen finns som provtagaren (eller motsvarande) redan har. Följ sedan raden åt höger och stanna i den ruta ovanför vilken de vapen finns angivna som provtagaren önskar anskaffa. Där står vilka prov som måste avläggas.

Sök här upp de vapen som provtagaren (eller motsvarande) vill anskaffa.

	Hagel	Kula 1	Kula 2	Kula 1 + Kula 2	Kombi 1 Hagel + Kula 1	Kombi 2 Hagel + Kula 2	Kula 1 + Kombi 2 Kula 2 + Kombi 1 Kombi 1 + Kombi 2
Inget vapen alls	A 1	AB 2 3	A 3	AB 2 3	AB 1 2 3	A 1 3	AB 1 2 3
Hagel	0	AB 2 3	A 3	AB 2 3	AB 2 3	A 3	AB 2 3
Kula 1	A 1	0	0	0	A 1	A 1	A 1
Kula 2	A 1	AB 2 3	0	AB 2 3	AB 1 2 3	A 1	AB 1 2 3
Kula 1 + Kula 2	A 1	0	0	0	A 1	A 1	A 1
Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kula 1 + Kombi 1	0	0	0	0	0	0	0
Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	0	AB 2 3	0	AB 2 3	AB 2 3	0	AB 2 3

Fotnot: Kula 1 avser klass 1 enligt 51 § jaktkungörelsen.
Kula 2 avser klasserna 2-4 enligt samma kungörelse.